

Copilot i Excel

Vi revisorer får eller kan få presentert mye data i Excel. Copilot hjelper deg med å gjøre mer med dataene i Excel-tabeller ved å generere forslag til formelkolonner, vise innsikt i diagrammer og pivottabeller og utheve interessante deler av dataene.

Copilot kan vise innsikt basert på dine data eller et bestemt spørsmål du stiller om dine data. Det vil si at Copilot kan hjelpe deg å analysere store datamengder ved at du stiller spørsmål (promter) om det du ønsker å finne ut av. Når Copilot har analysert dataene, kan du se gjennom forskjellige funn for å sortere ut dem som er mest nyttige.

Copilot i Powerpoint

Copilot i Powerpoint kan hjelpe deg med å lage mer engasjerende og profesjonelle presentasjoner ved å foreslå

design, innhold og layout basert på tema og målgruppen din. Copilot kan også generere talemanus for slidene dine, slik at du kan øve på din fremføring eller legge til tekst. Copilot bruker kunstig intelligens til å analysere dine data, forstå budskapet ditt og foreslå den beste måten å formidle det på.

For å bruke Copilot i Powerpoint, kan du enten starte med et tomt lysbilde eller bruke et av de forhåndsdefinerte malene (for eksempel deres egne maler). Deretter kan du skrive inn et nøkkelord eller setning som beskriver hva du vil snakke om, for eksempel «selskapets resultater for fjerde kvartal». Copilot vil da vise deg ulike alternativer for design, innhold og layout som passer til ditt tema. Du kan velge det alternativet du liker best, eller be om flere forslag. Du kan også redigere eller tilpasse forslagene etter behov.

Hvis du vil ha hjelp til å lage et talemanus for lysbildene dine, kan du klikke på Copilot-knappen og velge «Lag talemanus». Copilot vil da bruke informasjonen på lysbildene dine til å generere en kort og tydelig tekst som du kan lese høyt eller legge til som teksting. Du kan også justere tone, stil og lengde på talemanuset etter ønske. Copilot kan hjelpe deg med å forbedre flyten, strukturen og språket i presentasjonen din, slik at du kan kommunisere mer effektivt og overbevisende med ditt publikum.

Generelt om bruk av Copilot

Uansett i hvilken app du bruker Copilot eller annen kunstig intelligens, husk å være spesifikk med spørsmålene dine: Jo flere detaljer du gir, jo bedre kan Copilot hjelpe. Se også artikkelen [Slik kommuniserer du med kunstig intelligens](#) i Revisjon og Regnskap 3 2024.

Hvitvaskingsloven:

Plikt til å avvikle kundeforhold

Høyesterett opphevet nylig en avgjørelse fra lagmannsretten om å forby If Skadeforsikring å avvikle driftsforsikringene til to selskaper. Forsikringssselskapet hadde varslet avvikling fordi de vurderte at kundetiltak etter hvitvaskingsloven ikke kunne gjennomføres.

Cand.jur.
Espen Knudsen
Fagsjef rammebetingelser
i Revisorforeningen

Høyesterett var enig med lagmannsretten i at det kreves mye av den rapporteringspliktiges kundetiltak før avviklingsplikten inntreffer, men hadde et annet syn på hva som er relevant å vurdere for å fastslå at kundetiltak ikke kan gjennomføres.

Bakgrunnen for saken

If Skadeforsikring hadde driftsforsikringene til to norske selskaper som drev med produksjon av smolt til oppdrettsnæringen. Smolt-selskapene var eid av et russisk selskap, og selskapene ble i 2022 rammet av sanksjoner mot hovedeieren i det russiske selskapet. Selskapene ble i 2023 overdratt til et norsk holdingselskap som var eid av en person som hadde vært i ledelsen og styrene i selskapene. Forsikringssselskapet varslet avvikling av kundeforholdet til selskapene og begrunnet det med klare indikasjoner på at overdragelsen ikke var reell og at kundenes opplysninger om reelle rettighetshavere derfor ikke var riktige.

Nødvendige kundetiltak må gjennomføres også når det er byrdefullt eller kostnads-krevende

Høyesterett påpeker i likhet med lagmannsretten at det kreves mye av den rapporteringspliktige før det kan konkluderes med at kundetiltak ikke kan gjennomføres. Det er en høy terskel for avvikling:

«Terskelen for avvikling følger av ordene «ikke kan gjennomføres». På bakgrunn av det jeg har gjengitt fra forarbeidene, er min forståelse at rapporteringspliktige må ha brukt de nødvendige og tilgjengelige ressursene som

risikoen tilsier, selv om dette er byrdefullt eller kostnadskrevende. Det gjelder med andre ord en høy terskel. [...] I denne sammenheng nevner jeg at den rapporteringspliktige ikke på generelt grunnlag kan avvise eller avvikle høyrisikokunder. I slike tilfeller skal det i stedet gjennomføres forsterkede kundetiltak.»

Finanstilsynet gir uttrykk for det samme i sin veileder til hvitvaskingsloven (rundskriv 4/2022) kap. 5.1.

Alle deler av kundetiltakene må kunne gjennomføres

Høyesterett understreker samtidig at alle kravene som stilles til kundetiltak i hvitvaskingsloven må kunne gjennomføres, inkludert identifisering av reelle rettighetshavere. Høyesterett deler ikke lagmannsrettens vurdering om at avviklingsplikten etter hvitvaskingsloven er forbeholdt tilfeller der risikoen ikke lar seg avdekke:

«Slik jeg forstår lagmannsrettens rettslige tilnærming, er den basert på en mer overordnet vurdering av risikoen for hvitvasking og ikke på vilkårene for avviklingsplikt som følger av ordlyden i § 24 fjerde ledd. Således er avviklingsplikten, slik den er formulert av lagmannsretten, ikke knyttet til de forpliktelsene som den rapporteringspliktige etter loven har til å gjennomføre kundetiltak som ledd i løpende oppfølging.

[...] Når lagmannsretten her uttaler at den ikke utelukker at det ville vært nødvendig med videre undersøkelser av reelle rettighetshavere, må det forstås slik at identifikasjon av reelle rettighetshavere ikke er et påkrevd kundetiltak. Som jeg har redegjort for, følger det imidlertid av § 13 at reelle rettighetshavere skal entydig identifiseres.»

Høyesterett mente at lagmannsretten ikke kunne ta stilling til avviklingsplikten uten å ha avklart, i det minste på overordnet nivå, hvilke kundetiltak som

kreves. Det vil si hvor grundige undersøkelser den rapporteringspliktige har plikt til å gjennomføre i lys av risikoen for hvitvasking eller terrorfinansiering.

Til den aktuelle vurderingen av om selskapene var reelt overdratt til ny eier, viser Høyesterett til Prop. 40 L (2017–2018) der det står at ytterligere undersøkelser normalt vil være nødvendig «dersom rapporteringspliktige er i tvil om at en identifisert person faktisk har tilstrekkelig kontroll eller innflytelse, eksempelvis fordi vedkommende fremstår som en stråmann».

Høyesterett konkluderte ut fra dette med at lagmannsrettens lovtolkning var feil, og opphevet avgjørelsen om å forby If Skadeforsikring å avvikle driftsforsikringene.

Innhenting av dokumentasjon må være saklig begrunnet

Høyesteretts avgjørelse får tydelig frem at plikten til kundetiltak innebærer at det både må avklares hvilke opplysninger om kunden som skal innhentes og hvor grundige undersøkelser som kreves. For Høyesterett var det ikke nødvendig å gå inn på hvor omfattende dokumentasjon mv. som kan kreves av kunden opp mot avviklingsplikten. Finanstilsynet uttaler i sin veileder at dette må være saklig begrunnet ut fra risikoen:

«Rapporteringspliktige kan gjennomføre kundetiltak som den rapporteringspliktige vurderer som nødvendige ut fra en risikobasert tilnærming. Kundetiltakene må være forholdsmessige ut fra risikoen som kunden representerer. Rapporteringspliktige har ikke anledning til å innhente mer informasjon om kunden enn det som er nødvendig etter regelverket.

Ved gjennomføring av forsterkede kundetiltak vil den rapporteringspliktige ha anledning til å be kunden om all relevant informasjon om forholdene som

ikke er besvart eller dokumentert tilfredsstillende. Grensene for hvor langt man kan gå i undersøkelser knyttet til gjennomføring av kundetiltakene, begrenses av hva som kan sies å være saklig begrunnet i den konkrete risikoen kunden representerer.»

Høyesterett går ikke konkret inn på forholdet mellom ytterligere kundetiltak/undersøkelser og avviklingsplikt i tilfeller der den rapporteringspliktige anser at det ikke kan festes lit til de opplysningene som kunden har gitt. Etter min vurdering vil klare indikasjoner på at kunden bevisst har gitt feilaktig eller ufullstendig informasjon som er nødvendig for å oppfylle kravene til kundekjennskap og som er forsøkt avklart med kunden, innebære at kundetiltak ikke kan gjennomføres og at det dermed er avviklingsplikt. I et slikt tilfelle mener jeg det ikke vil hjelpe at opplysningene ev. kunne verifiseres fra andre kilder.

Avsluttende kommentarer

Saken illustrerer betydningen av konkrete risikovurderinger av kundene som tar i betraktning indikasjoner på særlige risikoforhold, inkludert når det fremstår uklart hvem som eier eller kontrollerer kunden. Det kreves mye av den rapporteringspliktiges undersøkelser for å avklare eierfold mv. når risikoen er høy. Høyesteretts avgjørelse må etter mitt skjønn forstås slik at avviklingsplikten inntreffer hvis kunden ikke besvarer spørsmål fullstendig eller legger frem etterspurt dokumentasjon, når dette er saklig begrunnet i en konkret risikovurdering knyttet til pliktige kundetiltak etter hvitvaskingsloven.